

Hur upprättar man ett testamente?

Formkraven för ett testamente är att det måste upprättas skriftligt, vara undertecknat av testator (= den som upprättar testamentet) samt att testators namnteckning ska vara bevittnat av två vittnen. Vittnena måste vara samtidigt närvarande då testator undertecknar testamentet. Vittnena ska också veta att det är ett testamente de bevittnar men de behöver inte informeras om själva innehållet. Testators make/maka eller testamentstagare får inte vara vittne. Vittne bör vara en person som känner testator men inte har intresse vare sig i arvet eller i testamentet.

Formkraven är mycket viktiga. Iaktas inte dessa finns risk att testamentet klandras och att testamentet ogiltigförklaras. Vid ändring av eller tillägg till testamente gäller samma formkrav som vid upprättande av ett nytt testamente. Ett testamente kan återkallas på två sätt. Antingen makulerar man själva dokumentet eller skriver ett nytt testamente som upphäver det gamla.

Genom ett testamente kan man upphäva hela eller delar av den legala arvsordningen (det vill säga den ordning som gäller vid fördelning av arv om testamente inte finns). Enda begränsningen är att bröstarvinge alltid har rätt till sin laglott (som motsvarar halva arvslotten). Testator väljer själv testamentstagare. Det kan vara inom den egna släkten; andra personer men även organisationer eller föreningar.

En testator bestämmer själv om han/hon vill testamentera bort alla sina tillgångar eller endast delar av dem. Testator kan välja på två principiella sätt att testamentera. Det ena sättet är att göra det i form av ett legat, det vill säga ett visst föremål (till exempel en möbel) eller ett bestämt penningbelopp (till exempel 5 000 kr). En person som får ett legat kallas legatarie. Det andra sättet är att testamentera egendom till en så kallad universell testamentstagare; denne får egendomen i sin helhet eller viss andel av egendomen eller resten av egendomen när andra testamentstagare utfått sina lotter. Den viktigaste skillnaden är att endast den universella testamentstagaren är dödsbodelägare.

Ett testamente kan innehålla en mängd olika villkor. Testator bestämmer själv villkoren. Färdiga testamentsformulär eller juridiska handböcker kan ge hjälp vid upprättande av enkla testamenten. Vid mer komplicerade testamenten eller villkor bör man anlita juridisk sakkunskap.

Claes Bondefeldt, kurator